

ABSTRAKT

Zubní kaz je preventabilní multifaktoriální infekční onemocnění, které vzniká jako výsledek spolupůsobení biologických, behaviorálních a psychosociálních faktorů. V jeho etiologii hraje roli i prostředí, ve kterém jedinec žije. Nezpochybnitelnou součástí prevence zubního kazu je složení a forma přijímané stravy, pravidelně prováděná orální hygiena, příjem fluoridů a průběžná zubní péče. Akcentovaným aspektem odborných studií je v současné době koncept „quality of life“ neboli „well-being“, tj. kvalita života jedince. A právě jedním z faktorů, který je v oblasti dětské stomatology diskutován v souvislosti s kvalitou života dítěte, je „dental fear“ - strach ze zubního ošetření.

Příspěvkem této disertační práce k řešení výše uvedeného problému jsou čtyři předkládané na sebe navazující studie. První studie mapuje vztah zubních lékařů k dětským pacientům a hledá příčiny, proč jsou děti často odesílány na ošetření na fakultní pracoviště a ke specialistům. Druhá studie se věnuje environmentálním faktorům, které ovlivňují vnímání zubního prostředí předškolními dětmi a strachu těchto dětí z nejčastějších způsobů zubního ošetření. Třetí studie provádí hodnocení hladiny strachu ze zubního ošetření u vzorku předškolních dětí v České republice v korelaci se stavem jejich chrupu, který je vztažen ke geografické lokalitě. Tato studie se zabývá i možností využití barev jako dalšího nástroje, který by u předškolních dětí určoval hladinu strachu ze zubního ošetření. Čtvrtá studie se věnuje hodnocení hladiny strachu u dětí, které podstupují ošetření v sedaci při vědomí midazolamem, popisem chování a jeho korelací se zubními výkony.

Vyšší hladinu strachu ze zubního ošetření mají dívky, děti mladšího předškolního věku a děti s nesanovaným chrupem. Prostedí zubní ordinace dětské pacienty ovlivňuje: úzkostnější děti preferují dekorace v ordinaci a barevně oblečené zubní lékaře. Většina dětí preferuje zubního lékaře - ženu. Návštěva, kterou dítě vyhodnotí jako nepříjemnou, vede ke strachu ze zubního ošetření při následné návštěvě. Se vzrůstajícím počtem obyvatel v geografické lokalitě se snižuje kazivost dočasného chrupu.

Prevence zubního kazu má vliv na rozvoj dentálního strachu. Dítě předškolního věku obvykle není dostatečně psychicky zralé, aby zvládlo invazivní zubní ošetření. Proto je zapotřebí vhodnými preventivními programy snižovat již u předškolních dětí výskyt zubního kazu a tudíž nutnost jeho ošetření, které je spojeno s rozvojem strachu ze zubního ošetření.

Klíčová slova

Strach ze zubního ošetření, předškolní děti, prevence, prostředí zubní ordinace, sedace, midazolam.

